

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2944/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 61.Pf.630.279/2024/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Fővárosi Törvényszék 61.Pf.630.279/2024/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és annak – a Pesti Központi Kerületi Bíróság 28.P.85.004/2022/53. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelme miatt.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó ügy lényege az abban eljárt bíróságok által megállapított tényállás, az általuk hozott döntések és az indítványozó által a beadványban előadottak alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványozó 2021. június 13-án hajnalban erős kisugárzó fájdalmat érzett a hasa felső részében, aminek kivizsgálását kérve a reggeli órákban felkereste az I. rendű alperes egészségügyi intézmény sürgősségi betegellátó osztálya járóbeteg ambulanciáját, ahol kikérdezése mellett fizikális, EKG illetve laborvizsgálatot végeztek el, de az irányadó protokoll ellenére az ultrahangos vizsgálatot mellőzték. A vizsgálatok eredményeképpen a nyomásérzékenységen túl egyéb kóros eltérést nem állapítottak meg, az ellátó orvos az akut hasi kórképeket kizárta, diagnózisként hasi fájdalmat jelölt meg. Kezelésként az indítványozó különféle gyógyszereket kapott, ezek hatására panaszai megszűntek. Az indítványozó elbocsátása mellett javasolták háziorvosa felkeresését további kivizsgálás céljából. A háziorvos javaslata alapján az indítványozó 3 nap múlva egy magánegészségügyi szolgáltatónál a saját költségére

hasi ultrahang vizsgálaton vett részt, ami alapján gyulladós jelek nélküli epehólyagkövességet állapítottak meg. Az ultrahang vizsgálat elmaradását kifogásoló panaszlevelére válaszként közölték vele, hogy elsődleges ellátásakor szakmai szabályszegés illetve ellátási vagy diagnosztikai hiba nem történt.

- [4] A képkalkotó vizsgálat eredményével az indítványozó 2021 augusztusában az I. rendű alperes általános sebészeti osztályán a panaszait okozó epekövek eltávolítását kérte. Az ellátást végző orvos operációt javasolt és tájékoztatta az indítványozót, hogy a műtét időpontjáról telefonon fogják értesíteni. Az indítványozó továbbra is fennálló panaszaira tekintettel 2021 szeptemberében felkeresett két egészségügyi magánszolgáltatót is, ahol különböző diagnosztikai vizsgálatokat végeztek és az egyik szolgáltató műtétre elő is jegyezte. Szeptember 27-én az I. rendű alperes alkalmazottja telefonon értesítette az indítványozót műtétje 2022 januárjára tervezett időpontjáról, amit ő visszautasított. Ezt követően a szükséges – műtéteket megelőző – diagnosztikai vizsgálatokat követően az egyik magánintézményben 2021. október 12-én az indítványozót megműtötték.
- [5] Az indítványozó 2021. október 25-én kelt levelében felszólította az I. rendű alperes egészségügyi intézményt a magánegészségügyi ellátásban végzett kezelésével kapcsolatosan felmerült költségei megfizetésére, amit az intézmény megtagadott hivatkozva – egyebek mellett – arra, hogy a koronavírus járvány miatti veszélyhelyzet alatt a nem azonnali beavatkozásokat el kellett halasztani, így a tervezhető beavatkozások vonatkozásában várólista keletkezett az intézményben, az indítványozó epehólyag műtétje pedig nem tartozott az azonnali műtéti ellátást igénylő elváltozások közé. Sürgősségi műtétet igénylő szövődmény a indítványozónál nem alakult ki a műtét tényleges elvégzéséig, és élete, egészsége sem volt veszélyben a betegségével összefüggésben. A műtétre – az I. rendű alperes egészségügyi intézmény álláspontja szerint – akkor sem került volna nála korábban sor, ha 2021 nyarán a hasi ultrahang vizsgálatot elvégezték volna az indítványozó elsődleges ambuláns ellátása során. 2023. január 1. napján kiválással létrejött a II. rendű alperes egészségügyi intézmény az I. rendű alperes intézmény részleges jogutódjaként, annak egyes feladatait illetően.
- [6] Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresete alapján lefolytatott eljárás eredményeként ítéletében egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy fizessék meg az indítványozónak a hasi ultrahang általa a magánszolgáltatónál elvégeztetett vizsgálat ténylegesen kifizetett és igazolt összegét, illetve kötelezte az indítványozót arra, hogy fizessen meg az alpereseknek a részleges pervesztessége által indokoltá vált mértékű perköltséget, aminek az összege meghaladta az ultrahang vizsgálat költségét. Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalakor a kiegészített igazságügyi orvosszakértői véleményt vette alapul és ennek alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes nem mellőzhette volna az indítványozó vizsgálata során a hasi ultrahang elvégzését a jelzett panaszok alapján akkor sem, ha egyéb vizsgálatok nem

mutattak kóros elváltozást. Ezzel az intézmény megsértette a törvény alapján őt terhelő gondos ellátás kötelezettségét, kizárta az indítványozó egészségi állapotára vonatkozó megfelelő és teljeskörű, pontos diagnózis felállítását. Mivel – a bíróság álláspontja szerint – az I. rendű alperes mulasztásban megnyilvánuló szabályszegésével okozati összefüggésben merült fel a magánorvosi ellátás költsége az indítványozónál, ezért a bíróság következtetése szerint annak megtérítésére megalapozottan tart igényt. A bíróság megítélése szerint az indítványozó azonban az ezt meghaladó, további kártérítési igénye jogalapját nem tudta bizonyítani. A bíróság a döntését ebben a körben is a szakvélemény megállapításaira alapította, és eszerint nem volt kétséges, hogy az indítványozó epehólyag betegsége műtéti megoldást igényelt, azonban az I. rendű alperes által nyújtott ellátás során és azzal összefüggésben az indítványozó egészségkárosodást nem szenvedett és nem alakult ki nála sürgősségi műtétet igénylő szövődmény. Az I. rendű alperes tájékoztatta az indítványozót a műtét előjegyzés szerinti időpontjáról, amit az indítványozó nem fogadott el és ennek – a telefonon bejelentett – visszautasításnak az intézmény részéről történő tudomásulvétele nem sértette a vonatkozó törvényi rendelkezéseket. A bíróság véleménye szerint az indítványozón „a magánegészségügyi szolgáltatónál elvégzett műtét, valamint a kapcsolódó vizsgálatok és kezelések költségei ekként nem vezethetők vissza az I. rendű alperes bármiféle jogellenes és felróható magatartására”, így azok megtérítését az indítványozó nem igényelheti. A bíróság csak az indítványozó által igazolt hasi ultrahang vizsgálat költségét rendelte az indítványozó részére megfizetni, az ő terhére pedig a 3%-os pernyertességi arányára tekintettel állapította meg a perköltség mértékét.

- [7] A valamennyi fél fellebbezése folytán másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú ítélet részben megváltoztatta, és az alpereseket terhelő marasztalási összeg egyetemlegességét mellőzve, de a megfizetési kötelezettség összegszerűségét nem érintve a keresetet az I. rendű alperessel szemben elutasította. A törvényszék a peres felek fellebbezéseinek elbírálása eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésére álló bizonyítékoknak az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések szerinti okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, „és a per főtárgya tekintetében helytálló az erre alapított valamennyi jogkövetkeztetése, érdemi döntése is”, ugyanakkor a kártérítés megfizetésének egyetemlegessége tekintetében a bíróság tévedett. A bíróság az indítványozónak az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására vonatkozó fellebbezési kérelme elbírálásának eredményeként megállapította, hogy az indítványozó nem támasztotta alá kérelmét a szükséges indokolással, a másodfokú bíróság pedig nem észlelt a vonatkozó törvényi rendelkezésben meghatározott, mérlegelhető hatályon kívül helyezési okot, azaz az ügy érdemi eldöntésére kiható, lényeges eljárási szabálysértést, ezért további bizonyítási eljárás lefolytatását sem ítélte szükségesnek. A törvényszék az I. rendű

felperes fellebbezési kérelmének helyt adott és vele szemben a keresetet elutasította, mivel a vonatkozó jogi szabályozás alapján igazoltnak ítélte meg, hogy az I. rendű alperessel szemben bármely jogviszonyból eredő követelés tekintetében a II. rendű alperes az I. rendű alperes jogutódjának tekintendő.

- [8] Az alperesek a kereseti *petitum* teljes, annak valamennyi elemére kiterjedő elutasítását kérték, a felperes indítványozó pedig kereseti kérelmének elutasított részeit sérelmezve támadta az elsőfokú ítéletet. A másodfokú bíróság a felek által vitatott kérdések tekintetében az egyes kérelmi elemek tekintetében érdemi vizsgálatot folytatott le. Ennek eredményeként egyetértett az elsőfokú bíróság döntésében foglaltakkal, azaz az indítványozó kérelmének részleges helyt adásával, illetve a kereseti kérelem többi elemének elutasításával. A másodfokon eljáró bíróság a fellebbezési kérelmekre nézve lefolytatott vizsgálata alapján azonban megállapította, hogy az elsőfokú bíróság döntésének indokolása több helyen is – az ítélet érdemi, rendelkező részét nem érintő – pontosításra és kiegészítésre szorul.
- [9] Ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy a kártérítési felelősség fennállásának általános törvényi feltételeit az egyes egészségügyi ellátások nyújtása kapcsán keletkezett illetve állított ilyen károkozás esetén az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 77. § (3) bekezdése konkretizálja annak előírásával, hogy minden beteget az ellátást nyújtóktól elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, irányelvek betartásával kell ellátni. A bíróság álláspontja szerint ebből következően az indítványozónak azt kellett bizonyítania, hogy az egészségügyi intézmény mulasztásával okozati összefüggésben kára keletkezett, ezzel szemben az alperesnek azt kellett igazolnia, hogy az ellátás során a szakma szabályai szerint járt el, azokat betartotta, ennek eredményeként a bekövetkezett kárért nem terheli felelősség.
- [10] A másodfokon eljáró bíróság véleménye szerint az indítványozó a rá háruló bizonyítási tehernek a hasi ultrahang vizsgálat elmaradása és az ennek okán felmerült kára kapcsán eleget tett. Ezzel összefüggésben a törvényszék kiemelte, hogy az igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye az alperes mulasztásban megnyilvánuló jogellenes magatartását kétséget kizáróan alátámasztotta annak rögzítésével, hogy a szakma szabályai szerint a kérdéses esetben a hasi ultrahang vizsgálatot el kellett volna végezni, és a negatív eredmény dokumentálásával kellett volna a beteg vizsgálatát lezárni. A vizsgáló orvos azzal, hogy a szükséges vizsgálatot nem végezte el, az aktuálisan fennálló kórképet sem ismerhette fel és a szükségesnél jóval nagyobb kockázatot vállalt a gyógyszeres kezelés alkalmazásával. A szakvélemény kiegészítése ezt a véleményt megerősítette, sőt hangsúlyossá vált, hogy a hasi ultrahang vizsgálat valamennyi lehetséges kórkép kizárása vonatkozásában mellőzhetetlen. A bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen fogadta el a szakvéleményt aggálytalanként, arra megalapozottan támaszkodott döntése meghozatala során, mivel a szakvélemény „egyértelmű és kategorikus”, így az

kétséget kizáróan alapozza meg az egészségügyi intézmény jogellenes magatartását az elmulasztott ultrahang vizsgálat miatt. Arra a tényre is helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy ezzel a mulasztással kizárólag az indítványozó által magánegészségügyi ellátásban elvégeztetett ultrahang vizsgálat költsége áll közvetlen okozati összefüggésben. A törvényszék megítélése szerint az indítványozó az ezt meghaladó kárainak a jogalapját nem bizonyította, azaz további kiadásai okaként nem bizonyított akár mulasztásban, akár tevőleges magatartásban megnyilvánuló alperesi jogellenességet, továbbá a hasi ultrahang vizsgálat elmulasztásával megvalósított jogellenes magatartás pedig nincs okozati összefüggésben az indítványozó hasi ultrahang pótlását meghaladó többletkiadásaival. A bíróság ebben a körben ítéletének indokolásában hangsúlyozta, hogy a teljes reparáció követelménye nem ad lehetőséget „az adekvát kauzalitás elvének mellőzésére, vagyis kizárólag olyan károk megtérítésére kötelezhető az alperes, amely a jogellenes és felróható magatartással közvetlen oksági kapcsolatban áll”. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy az alperesek egyetemleges kötelezését mellőzte.

- [11] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz a Főtitkár hiánypótlásra történő felhívását követően kiegészített alkotmányjogi panaszával. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában állította, hogy az ügyében született bírósági döntések az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogát sértik. Ennek alátámasztásaként az indítványozó hivatkozik beadványában arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértve a vonatkozó törvény rendelkezéseit, nem tájékoztatta őt, mint jogi képviselő nélkül eljáró felet perbeli eljárási jogairól és kötelezettségeiről, a támogató és pártfogó ügyvédi képviselőről, a bizonyítási teher mikénti alakulásáról és arról sem, hogy „a jogvita kereteinek meghatározásához különleges szakértelem szükséges, a bíróság szakértelmének hiányában szakértőt kell alkalmazni”. Alkotmányos joga sérelmeként jelöli meg az indítványozó azt is, hogy a bíróság a felek megkérdezése nélkül döntött a perben az igazságügyi orvosszakértő személyéről, továbbá a szakértő kizárólag a bíróság által részére feltett kérdésekre válaszolt szakvéleményében, az indítványozó által feltett kérdéseket a bíróság nem hagyta jóvá. Ugyanakkor álláspontja szerint a bíróság által feltett kérdések nem szolgálták a tényállás teljes körű felderítését, amit a meghozott ítélet is bizonyít, miközben a bizonyítatlanság terhét az indítványozó viselte. Az indítványozó kifogásolja azt is, hogy a bíróság „nem hatott közre, hogy a tényállás teljes mértékben történő megállapításához szükséges további helyes kérdések feltevésére sor kerüljön”. Sérelmezi továbbá azt is, hogy mindaddig, amíg a szakértő az alperes kérdéseire részletes válaszokat adott, addig az övére csak „elnagyoltakat”.
- [12] Az indítványozó a pártatlanság követelményének sérelmeként jelöli meg beadványában, hogy az alpereseket „több jog illette meg, kérdéseket tehettek fel a szakértőhöz, melyeket a szakértő bírói engedély nélkül megválaszolt”. A bíróság nem

tett eleget a részrehajlásmentes eljárás követelményének sem. Az elsőfokú bíróság eljárásával összefüggésben az indítványozó véleménye szerint az eljárási szabályok betartása mellett a bíróságnak érdemben kellett volna elbírálnia perbe vitt jogait és az ügy érdemét tekintve köteles lett volna indokolni álláspontját az ügyben „választ igénylő lényeges kérdésekben”. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság az indítványozó véleménye szerint jogi érvelést nem adott elő, ítéletét kifejezetten a szakértői véleményre alapozta, ekként az indokolás nem felel meg az alkotmányos elvárásoknak, mivel a bíróság „az ügy elbírálása szempontjából lényeges részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással nem vizsgálta meg, így annak értékeléséről számot adni nem tudott”.

- [13] Az indítványozó a másodfokú bíróság döntésére nézve megállapítja, hogy az „döntően megegyezik az elsőfokú bíróság döntésével”, azonban – véleménye szerint – a másodfokú döntés „nem alapulhat az elsőfokú döntés elfogadásán, és még ha egyet is ért azzal, a másodfokú bíróságnak ekkor is „a saját álláspontját, érvelését kellett volna előadnia”. Megítélése szerint a bíróság a fellebbezésében előadottakat egyáltalán nem is vizsgálta, ennek okát a bíróság nem indokolta, miközben az alperesek fellebbezését elbírált. Az indítványozó – összegezve a panaszában a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmeként előadottakat – kifejtette, hogy a bíróságok „perbe vitt jogait nem bírálták el. A kereseti (kártérítési) kérelméről alkotmányos szabályban előírt garanciák megtartásával a bíróság a véglegesség igényével érdemi döntés nem született. Ezzel sérült a bírósági eljárásokban a hatékony bírói jogvédelem igénye is”.
- [14] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt, a jogorvoslathoz való jogának sérelmeként azt jelöli meg, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezését „vizsgálat tárgyává nem tette, az abban foglaltakat érdemben nem bírálta el”. Meglátása szerint a másodfokú bíróság az ügyében a jogorvoslati eljárást le sem folytatta, „ezzel az eljárásjogi értelemben vett elutasító elsőfokú bírósági ítélet ellen jogorvoslattal nem élhetett”, ez pedig sérti az Alaptörvényben garantált jogorvoslathoz való jogát.
- [15] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [16] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. A további rendes jogorvoslattal már nem támadható törvényszéki ítélet az eljárást befejező érdemi döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtásához szükséges indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mint a támadott ítélettel lezárt eljárás felperesének – megállapítható.

- [17] 2.2. Az alkotmányjogi panaszban megfogalmazott kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeknek csak részben tesz eleget. Tartalmazza ugyanis *a)* azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. §]; *b)* az eljárás kezdeményezésének indokait (a bíróságok eljárása és döntései alapvető jogai sérelmét okozták); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntéseket; *d)* az Alaptörvény indítványozó által sérülni vélt rendelkezéseit; *e)* a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések az indítványozó álláspontja szerint miért ellentétesek azzal; *f)* kifejezett kérelmet a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott törvényszéki ítélet alaptörvény-ellenességét, és semmisítse azt meg az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatállyal.
- [18] 2.3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *e)* pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha egyértelmű indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény indítványban megjelölt rendelkezéseivel.
- [19] Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az indítvány arra nézve nem tartalmaz értékelhető és alkotmányjogi szempontból vizsgálható érvelést és indokolást, hogy a beadványban támadott másodfokú bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogával. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben utal arra, hogy az indítványozó által megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés sérelmének állítása önmagában nem teszi lehetővé – mert nem alapozza meg – az indítvány erre vonatkozó részének Alkotmánybíróság által történő érdemi vizsgálatát, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megsérteni állított alaptörvényi rendelkezés tartalma közti ellentétet, azaz a támadott bírói döntés által okozott alapjogi sérelmet. Az indítványozó érvelése azonban a fenti - általa megsérteni állított – alapjog esetében nem veszi figyelembe annak Alkotmánybíróság által részletezett és kimunkált alkotmányos tartalmát, és nem ehhez viszonyítja, nem ezzel veti össze az ügyében hozott és sérelmezett konkrét egyedi döntést, azaz az indítványban hivatkozott alkotmánybírósági döntések és saját ügye között nem teremt érdemi, tartalmi kapcsolatot, azok tartalmát nem vetíti saját ügyére.
- [20] Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy alkotmányossági összefüggéseket bemutató, az érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében az indítvány nem tartalmaz, ennek alapján alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ez az indítványelem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja szerinti követelményeknek, és mint

ilyenek minősülő nem alkalmas az érdemi elbírálásra. {ld. pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3161/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [23]}

- [21] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő beadvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. Ezen feltételek meglétének a vizsgálata és megállapítása az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [22] 3.1. Az Alkotmánybíróság az első törvényi feltétellel kapcsolatosan – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése az indítványban – emlékeztet arra, hogy a testületnek részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmát illetően. Jelen ügy és az alkotmányjogi panasz indítványban előadott indítványozói érvelés ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségűként értékelhető kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [23] 3.2. Az Alkotmánybíróság másrészt – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség bemutatására vonatkozó törvényi elvárással kapcsolatosan – jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírói szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja. {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert követelményrendszer érvényesülését garantálja.
- [24] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapjoga sérelmeként jelölte meg beadványában a bíróság általa hiányosnak minősített tájékoztatási tevékenységét, a tényállás felderítetlenségét, az igazságügyi orvos-szakértői vélemény létrejöttének körülményeit és annak kritika nélküli elfogadását az ügyében eljáró bíróságok részéről. Megítélése szerint az ügyében meghozott bírói döntések indokolása hibás, hiányos, valamint általa vitatott és megkérdőjelezett érveket tartalmaznak a hozott döntések alátámasztásaként. Az indítványozó kifogásolja azt is, hogy a másodfokú bíróság a jogvitában eldöntendő lényeges kérdések tekintetében osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját és az elsőfokú bíróság döntését a fő kérdéseket illetően megalapozottnak ítélte meg.
- [25] Az indítványozó sérelme megalapozásaként előadott indokai kapcsán az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja a bírói döntés indokolásában megjelenő bizonyítékok és érvek helyességét és megalapozottságát, mint ahogyan azt sem, hogy a jogalkalmazó tevékenysége

eredményeként helytállóan értékelte-e az eljárás során feltárt bizonyítékokat és az ezen alapuló érveket, és azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]; 3065/2016. (IV. 11.) AB határozat, Indokolás [36]}. Az Alkotmánybíróság egy másik döntésében kifejtette azt is, hogy az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egy *processzuális* alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” {3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]}. A testület a pusztán a jogértelmezés hibájára alapított alkotmányjogi panaszt – a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben – az Alkotmánybíróság nem vizsgálja. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is irányadónak tekinti azt a korábbi megállapítását is, miszerint „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhető ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]}.

- [26] Az Alkotmánybíróság a jelen ügy vizsgálata során tekintettel volt és figyelembe vette a bíróságok bizonyíték-értékelési tevékenységével a korábbiakban kifejtett álláspontját is. Így a testület már a 30/2024. (IX. 30.) AB határozatában is kiemelte, hogy a bizonyítékok – így az igazságügyi szakértői vélemények – értékelés és mérlegelése vagy éppen felülmérlegelése olyan, a bizonyítás körébe tartozó eljárási cselekmény, amelynek alanya kizárólag a bíróság, azaz az eljáró bíró vagy bírák. Míg a bizonyítás körébe tartozó egyéb eljárási cselekmények (indítványozás, bizonyítási eszközök megvizsgálása) a felek aktív részvételével folynak, addig ez az értékelés és mérlegelés kizárólag a bíró tevékenysége. {Indokolás [91]} A testület több döntésében rámutatott arra is, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése nem rögzít semmilyen elvárást a bizonyítás rendszerét, szabályait illetően, beleértve azt is, hogy melyik jogorvoslati fórum mennyiben mérlegelheti, illetve mérlegelheti felül a bizonyítékokat {3104/2013. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [17]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [83]; 3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [27] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben eljárási bíróságok döntései és az alkotmányjogi panaszban állított jogsérelmek alátámasztásaként előadott indítványozói érvek vizsgálata során arra az álláspontra jutott, hogy az alkotmányjogi panasz valójában és tartalmát tekintve nem irányul egyébre, mint a rendes bíróságok ténymegállapításainak, bizonyítás-felvételének és főként a bizonyítékok értékelésének az Alkotmánybíróság által történő felülvizsgálatára és megváltoztatására. A testület azonban ettől a fent írtak szerint következetesen tartózkodik, mivel a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok – ezek körében a

szakértői vélemények – értékelése, minősítése és mindezekből az ügy eldöntéséhez szükséges következtetések levonása a rendes bíróságok jogalkalmazási hatáskörébe tartozó kérdés, amelyet az Alkotmánybíróság erre vonatkozó hatásköre hiányában nem vonhat magához. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetve a jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól.

- [28] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntések vizsgálatának eredményeként megállapította azt is, hogy az ügyben eljáró bíróságok döntéseikben egybehangzón és az indokolt és szükséges részletezettséggel mutatták be, milyen tényállás, mely bizonyítékok és jogszabályi rendelkezések figyelembevételére és értékelésére alapján hozták meg határozataikat. Az Alkotmánybíróság az indítványozónak a bíróság tájékoztatási kötelezettsége hiányos teljesítését sérelmező kifogása kapcsán megjegyzi, hogy a bíróságnak ez a törvényben rögzített kötelezettsége nem eredményezheti azt, hogy a bíróság átveszi akár csak részlegesen is bármelyik fél szerepét, és nem vezethet oda, hogy – amint azt az indítványozó hiányolja – a bíró maga él konkrét javaslattal bármelyik fél pernyertessége érdekében, valamely perbeli cselekmény elvégzésére. A bíró ezzel – egyebek közt – súlyosan megsértené a vele szemben fennálló és számonkérhető pártatlanság követelményét még abban az esetben is, ha ez a beavatkozása egy jogi képviselő nélkül eljáró fél érdekében történne. Az indítványozó ezen kifogásával összefüggésben egyébiránt maga is idézi a bíróság perben elhangzott, vonatkozó tájékoztatását, miszerint „az új Pp. rendszerében a bíróságnak a régi Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti általános tájékoztatási kötelezettsége nincs, a bíróságot csak a Pp. és egyéb törvény szerinti eljárási jogokra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség terheli, a bíróság az érvényesített anyagi jogra és annak alapján bizonyítandó tényekre vonatkozóan nem adhat a feleknek tájékoztatást”.
- [29] Az Alkotmánybíróság a fenti megállapításokkal összefüggésben végezetül rámutat még arra, hogy önmagában az, hogy az indítványozó a számára hátrányos, de az egyébként részletesen és kimerítően megindokolt, a bizonyítékok értékelésén és mérlegelésén alapuló következtetések alapján a vonatkozó jogszabályok alkalmazásával hozott bírói döntések érvelését tévesnek, hiányosnak, a saját álláspontjával ellentétesnek tartja és vitatja, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a megállapítására.
- [30] Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az indítvány nem teljesíti az Abtv. 29. §-ában írt alternatív feltételek egyikét sem, ezért annak befogadására és érdemi vizsgálatára és elbírálására nincs lehetősége.
- [31] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre sem, az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3)

bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. április 1.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró